

Årsrapport 2021

Veteranstrategi Slagelse Kommune

Indhold

Veteranstrategi	2
Årsrapport for Veteranstrategien i Slagelse Kommune	2
Dialogforum	3
Veterankoordinatoren – En vigtig aktør i kommunens arbejde med veteraner	4
Strategispor 1	9
Anerkendelse	9
Status på arbejdet	9
Udviklingspotentiale	10
Strategispor 2	11
Information	11
Status på arbejdet	11
Udviklingspotentiale	12
Strategispor 3	13
Pårørende	13
Udviklingspotentiale	15
Strategispor 4	16
Koordinering.....	16
Status på arbejdet	16
Udviklingspotentiale	17
Strategispor 5	18
Udvikling af indsatser og samarbejder.....	18
Status på arbejdet	18
Udviklingspotentiale	21
Det nye år 2022.....	21

"Forsvarsforligskredsen har indgået aftale om at styrke veteranindsatsen rettet mod de hårdest ramte veteraner og veteraners familier. "

Indsatsen skal styrkes ved flere og bedre specialiserede botilbud, øgede opsøgende arbejde, tættere støtte, fokus på fysisk og mental træning, beskæftigelsestilbud samt støtte til familier.

*Forsvarsministeriet
20. november, 2020*

Veteranstrategi

I Slagelse Kommune er der et politisk ønske om aktivt at understøtte den lokale udmøntning af den Nationale Politik For Veteraner (2016), derfor er kommunens Veteranstrategi (2017) et politisk signal om, hvordan Slagelse Kommune vil understøtte veteranerne i samarbejde med lokale og nationale veteranaktører og deres indsatser.

I maj 2021 havde Slagelse Kommune 10-års jubilæum for veteranindsatsen. Slagelse var den første kommune, der valgte at sætte fokus på de hjemvendte veteraner ved at ansætte en Veterankoordinator på fuld tid. I forbindelse med jubilæumsåret er der udarbejdet en film omkring veteranindsatsen, se filmen her:

<https://www.youtube.com/watch?v=u5wZILkIQvU>

Slagelse Kommune ønsker at anerkende veteranerne i kommunen for deres indsats for Danmark, ved at støtte veteranerne med særlige behov og deres pårørende. Dette gøres ved at oplyse kommunens medarbejdere og virksomheder om veteranernes kompetencer og udfordringer. Slagelse Kommune ønsker at understøtte veteranerne i at være i stand til at håndtere de udfordringer som direkte eller indirekte skyldes deres udsendelse.

I Slagelse Kommune bor der 868 veteraner fra Forsvaret og Redningsberedskabet, der har været udsendt til krigszoner. Der er på nuværende tidspunkt ikke en opgørelse over hvor mange veteraner fra andre brancher der har været udsendt til brændpunkter, som er bosiddende i Slagelse Kommune.

Årsrapport for Veteranstrategien i Slagelse Kommune

For at understøtte et kontinuerligt fokus på udvikling og behov i relation til veteranområdet udarbejder Slagelse Kommune årligt en årsrapport. Som et centralt element i udformningen af og input til årsrapporterne gennemfører kommunen dialogprocesser blandt samarbejdspartnere, interessenter og aktører på veteranområdet.

Starten af året har været præget af nedlukning, restriktioner og forsamlingsforbud pga. Covid-19, hvorfor der har været færre fysiske møder. Dog har det fra forsommeren været muligt at afholde aktiviteter som bl.a. jubilæumsarrangementer og Flagdag m.fl.

Denne årsrapport indeholder både en status over veteranarbejdet i 2021 samt potentialer for udviklingen af veteranindsatsen i det kommende år.

Årsrapporten skal ses som både en status på den udvikling og det arbejde der foregår i dagligdagen, men også som en form for servicetjek, der er med til at pege på de potentialer der kunne ligge i den videre udvikling af de 5 strategispor:

1. Anerkendelse
2. Information
3. Pårørende
4. Koordinering
5. Udvikling af indsatser og samarbejder

Årsrapporten for Veteranstrategien er et overordnet tværfagligt "billede" af tingenes tilstand og de overordnede mere politiske fokuspunkter, som der på tværs af de kommunale centre og politiske udvalg, kan danne grundlag for politiske drøftelser. Derfor skal denne årsrapport ses som et kommunikationsredskab mellem det politiske niveau og de involverede centre, i forhold til at sætte retning for udmøntning og udvikling af Veteranstrategien for Slagelse Kommune.

Dialogforum

Som et centralt element i udformningen af og input til årsrapporten vil kommunen gennemføre dialogprocesser blandt de berørte samarbejdspartnere, interessenter og aktører.

Veterandialogforum består på nuværende tidspunkt af én repræsentant fra følgende lokale og relevante landsdækkende organisationer:

- Danmarks Veteraner
- Kammeratstøtten
- Veterancenterets udviklingskonsulenter
- Gardehusarkasernen ved Kontaktofficer (KTO)
- Flåden i Korsør
- Team Veteran
- VeteranCaféSlagelse
- VeteranHaven
- Veterankoordinator Næstved Kommune
- Veterankoordinator Ringsted kommune
- Veterankoordinator Slagelse kommune
- Arbejdsmarkedschef Slagelse
- Projektkontoret Jobcenteret
- Soldaterlegatet
- Pårørendegruppen
- Safe Zone – Skydeklubben
- Danmarks Samfundet
- Blue Barret's

Veterankoordinatoren – En vigtig aktør i kommunens arbejde med veteraner

Veteranstrategien er en ramme for hele Slagelse Kommunes Veteranarbejde. Her er Slagelse Kommunes Veterankoordinator en central aktør. Kommunens arbejde med veteraner, og strategien for indsatsen i forhold hertil, er dog ikke isoleret til kommunens Veterankoordinator. Kommunens daglige arbejde med veteraner involverer mange aktører og centre på tværs af hele Kommunen.

Veterankoordinatoren fungerer som vidensperson, tillidsskaber, koordinator og bindeled mellem såvel veteraner, pårørende, interesseorganisationer, behandlere, kommunale og private aktører, og koordinatoren udgør en central aktør i kommunens samlede indsats overfor tidligere udsendte.

En vigtig forudsætning for Veterankoordinatorens arbejde, er at Veterankoordinatoren ikke har myndighed i forhold til de veteraner og pårørende koordinatoren arbejder med. Det vil sige at Veterankoordinatoren ikke har myndighed til at visitere til tilbud og indsatser.

Veterankoordinatoren kan vejlede og bringe viden i spil i forhold til de særlige forhold som berører tidligere udsendte, og deres pårørende. Myndigheds- og beslutningskompetencen, og arbejdet heromkring, ligger dog ude i de enkelte kommunale enheder, eller hos samarbejdspartnere i region eller stat.

Veterankoordinatoren er for alle veteraner bosat i kommunen og deres pårørende samt netværk. Brugere af Veterankoordinatoren bestemmer selv hvad de ønsker at tale om og hvor meget de evt. ønsker der skal videregives til relevant myndighed. Det er muligt at henvende sig anonymt til Veterankoordinatoren. Det er ikke et krav at man allerede har en eksisterende "kommunal sag".

Årlige henvendelser til Veterankoordinatoren

Veterankoordinatoren er i kontakt med både veteraner, pårørende og samarbejdspartnere, som henvender sig direkte eller på vegne af en veteran eller deres pårørende. I 2021 har veterankoordinatoren været i længerevarende personlig kontakt med ca. 38 veteraner. Samtidig har der været kontakt til ca. 15 pårørende.

Figur 1 Venligst udlånt af Veterankoordinator Haderslev

Typer af henvendelser

Vejledning & vejvisning

Henvendelserne fra veteranerne handler typisk om behov for vejledning ift. tilbud, vejvisning ind i det kommunale system, hvor udfordringen som regel handler om, usikkerheden i hvor man skal henvende sig. Derudover informeres der om relevante tilbud hos andre aktører, både hos frivillige og private såvel som statslige og kommunale tilbud. Det kunne fx være henvisning til uddannelsesvejledere eller jobkonsulenter, men også særlige tilrettelagte beskæftigelsestilbud for veteraner og koblingen til eksempelvis Veterancentret.

Eksempel Martin:

Martin er ca. 35 år, far til to børn og gift. Han har været i hæren i ca. 10 år med to udsendelser til krigszone og har derefter taget en uddannelse og er nu i arbejde. Han kontakter veterankoordinator da hans forældre og ægtefælle opfordrer ham til at søge hjælp, da han tiltagende er mere aggressiv, sover dårlig, har hyppige sygedage og han fortæller selv at han har flashback fra hans udsendelser, har svært ved at koncentrere sig og er bange for at han

ikke kan styre sit tiltagende heftige temperament, som han er bange for kan triggere på hans arbejde, der ofte er forbundet med pressede situationer og stress.

En sådan henvendelse udløser typisk en samtale og evt. en samtale nr. 2 med ægtefælle og efterfølgende henvisning til rette instans.

Koordinering & tovholder

En anden typisk henvendelse kommer fra ledige veteraner, der ofte har andre udfordringer end ledighed. Tit har veteranen svært ved at forstå og begå sig i systemet, hvorfor de enten bliver handlingslammede eller giver op og handler ikke på ret og pligt, hvilket forværrer deres situation. Her handler det om hjælp til at få overblik over situationen for den enkelte. Derudover har Veterankoordinatoren en koordinerende rolle i forhold til at sikre at nøglepersoner og evt. pårørende bidrager til situationens løsning. Det er netop her at nøglepersonerne som fx sagsbehandler har/får viden om veteranernes særlige forhold.

Eksempel Jakob:

Jakob er ca. 45 år, og har store børn og bor med samlever. Han har været ansat i forsvaret i over 20 år og haft flere udsendelser til Balkan og Afghanistan, men er nu stoppet i forsvaret. Han blev tilmeldt Jobcenteret, da han ønsker tilknytning til arbejdsmarkedet med skånehensyn, af forskellige årsager. Han kontaktede veterankoordinator da han stod uden indtjening og ikke hørte fra Jobcentret og han vidste ikke hvem han skulle have fat i. Han magtede ikke at skulle kastes rundt i systemet og beder om hjælp. Det viser sig at den han tror er hans sagsbehandler i Jobcentret faktisk er sagsbehandler fra Rådgivning og udbetaling, og den han blev visiteret af i Jobcentret, tror han er en Jobkonsulent.

Ved denne type af henvendelse skabes der kontakt til rette sagsbehandler/nøgleperson i Jobcentret og samtidig informeres der om evt. tilbud for veteraner både i kommunalt og statslig regi men også frivillige tilbud og muligheder for netværk.

Relationsarbejde & Støtte

Nogle af henvendelserne kommer fra veteraner, hvor der er opbygget en god relation og tillid. Disse handler rigtig meget om at tale og dele tanker og følelser med en der forstår dem og deres frustrationer i deres situation. Telefonopkaldene kommer oftest i ydertimerne om aftenen og i weekenden og helligdagene. Dette hænger nogle gange sammen med at situationen i hjemmet er uoverskuelig og anspændt. Andre gange er det udløst af "småting", som et brev fra arbejdsskadestyrelsen de ikke forstår eller flere breve i e-Boks som pludselig er for meget. Her har Veterankoordinatoren en mere lyttende og coachende funktion.

Eksempel Peter:

Peter er ca. 60 år, enkemand og førtidspensionist pga. PTSD efter udsendelse på Balkan i 90'erne. Han har voksne børn og bor nu alene efter hans kones pludselige død år. Peter har tidligere forsøgt selvmord når livet er blevet for tungt og er periodevis præget af depression i forbindelse med hans PTSD. Han er meget ked af det og savner sin kone særlig meget ved

højtiderne. Peter kontaktede Veterankoordinatoren sent lille juleaften, da han er frygtelig ked af det og har svært ved at se en mening med livet. Han har brug for at snakke og at vende hans nuværende situation.

Netop denne form for henvendelser er meget individuelle og der er allerede skabt en relation mellem veteranen og Veterankoordinatoren, derfor var løsningen på netop denne henvendelse; i første omgang at lægge øre til, derefter blev der skabt kontakt til en i netværket, der har været udsendt sammen med Peter og de vælger at holde julen sammen for at passe på hinanden.

Eksempel Morten:

Morten er førtidspensions efter flere udsendelser, han er gift med Tine. De to har veterankoordinatoren kendt i en årrække, bl.a. som bisidder og i netværk. I forbindelse med Mortens overforbrug af rusmidler og selvmordsforsøg, hvor både politi og ambulancetjenesten var involveret, kontakter Tine Veterankoordinatoren kl. 22 for hjælp. Hun vidste ikke hvad hun havde brug for hjælp til, så Veterankoordinatoren kørte straks ud til hende, hvor der blev lagt øre til og efterfølgende lagt en plan for, hvordan situationen kunne gribes an, da Tine ikke magtede kontakten til myndighederne alene. De følgende dage var der daglig kontakt og støtte ved telefonsamtaler og møder.

Ude i marken

De mere komplekse henvendelser, som også er kendetegnet ved varigheden over tid, omfatter meget forskelligartede problematikker. Det er alt fra manglende bolig, arbejdsskadesager, misbrug, kriminalitet og psykisk sygdom. Derudover brudte parforhold og samværsproblematikker med børn.

Alle disse henvendelser er kendetegnet ved deres kompleksitet og at der er flere instanser involveret i håndteringen af situationen. Veterankoordinatoren har her en hel central rolle i afdækningen af alle aspekter i situationen, der skal understøtte løsningen. Dette foregår for det meste "ude i marken" fx hjemme hos veteranen, i fængslet, i psykiatrien eller behandlingshjem m.m. Alle disse oplysninger og kontaktpunkter er med til at samle de rigtige parter omkring veteranen og at sagsbehandlerne får bedst mulige baggrund for deres sagsbehandling.

Eksempel Tom:

Tom er ca. 45 år, er pt. single efter tre samlivsbrud hvor der er 3 børn med forskellige mødre. Tom har været ansat i forsvaret i ca. 15 år og haft ansvar for flere medarbejdere. Han har været i Jobcenter regi i ca. 10-15 år og haft et turbulent liv hvor mange tiltag er forsøgt. Tom er ekstrem på vagt og har ikke tillid til nogen og er meget styret af hans psykiske tilstand. Han har svært ved at tage vare på sig selv og har haft samlevere der praktisk taget har været mor for ham og taget sig af alt hvad der skulle planlægges og udføres. Hans verden krakelerer når der sker noget han ikke har haft mulighed for at forberede sig på. Tom har for nyligt fået tilkendt førtidspension pga. PTSD og personlighedsforstyrrelse m.m.

Første gang Veterankoordinatoren var i kontakt med Tom var som bisidder via Kriminalforsorgen for 10 år siden og herefter været med som støtte for Tom, bisidder, og

bindeled til mange instanser såsom Jobcenter, Borgerservice, legatansøgning for at få styr på gæld og økonomi, legat til ferieophold for ham og familien, støtte i forhold til opstart af arbejdsskadesag, behandling hos psykiater, undersøgelser, medicintilskud, rusmiddelbehandling, behandlingshjem, psykiatrisk afdeling, hjælp til bolig da han i periode var hjemløs efter samlivsbrud og støtte med transport til ham, men også støtte til pårørende i forhold til hans selvmordsforsøg osv.

Pårørende – Støttende, henvisende, koordinerende

De fleste henvendelser fra pårørende handler om bekymringer for deres veteran enten som partner, børn, forældre andre familiemedlemmer eller naboer m.fl. De er ofte bekymrede om ændret adfærd, heftigt temperament, misbrug eller boligsituation og økonomi. Samtidig bliver de ofte afvist af veteranen, som ikke ønsker hjælp eller indblanden i sit liv. De ringer når de føler afmagt, det kan være i parforholdet hvor der er angst og udfordringer i samlivet, men også under eller efter veteranens selvmordsforsøg. Disse henvendelser er spredt ud over døgnet og er tit og ofte akutte alt efter situationen. Her er opgaverne meget forskellige fra lyttende til at handle på den konkrete situation for og sammen med den pårørende.

Eksempel på henvendelse

En mor kan ikke forstå sønnens adfærd efter han er kommet hjem fra udsendelsen og har brug for at få at vide at hans adfærd kan være reaktioner på de oplevelser han har haft og at det naturligvis kan være bekymrende og skal tages alvorligt, men at det ikke er unaturligt og at hendes observationer er rigtige.

”Veteraner skal anerkendes for deres indsats i internationale missioner. Udsendte påtager sig – ofte svære og risikofyldte vilkår – en ekstraordinær opgave på vegne af den danske stat. Det skal vi vise at vi værdsætter”
Kilde: Danmarks veteranpolitik 2016

Strategispor 1

Anerkendelse

Vi anerkender veteranerne for den indsats som veteranerne har ydet for Danmark, ligesom vi anerkender de pårørende for den støtte og det afsavn som de yder veteraner før, under og efter udsendelserne.

Det betyder at veteranerne anerkendes for deres indsats ved arrangementer som bl.a. flagdagen, men også i hverdagen, hvor veteraner og pårørende tilbydes én indgang til kommunen via Veterankoordinatoren. Veteranindsatsen er i kommunen samlet på et mindre antal medarbejdere, hvilket betyder, at veteraner og pårørende vil møde kommunale aktører, der har forståelse for deres særlige problematikker.

DETTE GØRES VED:

- En overordnet strategi for veteranindsatsen
- Skabe et bredt samarbejdsfælleskab for udvikling og sparring
- Afholdelse af et officielt flagdagsarrangement
- Én indgang for veteraner og pårørende

Status på arbejdet

- Den overordnede strategi for veteranindsatsen følger den nationale Veteranpolitik. Der er i 2021 ingen ændringer.
- Veterandialogforum Slagelse
Der er i perioden kun afholdt et fælles møde i Veterandialogforum grundet Covid-19, se nærmere under strategispor 5.
- Flagdagsarrangementet er kommunernes anerkendelse til veteraner og står derfor for arrangementet oftest i samarbejde med Forsvaret og frivillige. Veterandialogforum har 2019 og 2020 drøftet flagdagsarrangementet og foreslået at der kom større fokus på veteranerne og pårørende ift. indholdet på dagen. Det skulle være veteranernes dag og dette kunne evt. gøres ved et særarrangement. Samtidig har de peget på at en mindesten ville være et højtideligt samlingspunkt til kransenedlæggelse og afholdelse af dagen. Dette blev i 2021 omsat til et særarrangement afholdt på Vikingeborgen Trelleborg. Flagdagen var samtidig et jubilæumsarrangement for 10 års Veteranindsats i Slagelse Kommune. Forsvarsministeren og Borgmesteren plantet et egetræ som et levende mindesmærke og afdækkede en mindeplade for Danmarks udsendte – og alle der har kæmpet for Danmark, hvilket blev påført for at trække en tråd fra "vikingetidens krigere til nutidens soldat". Det var temaet på det efterfølgende familiearrangement på selve Trelleborg. Der var godt besøgt med ca. 350 gæster, der oplevede både taler, det Kvindelige Mariners Musikkorps samt vikingehistorier og spændende omgivelser. Samtidig takkede afgangende Regimentschef Rossen-Jørgensen af med tale og

trompeterne spillede Gardehusarregimentets signalmarch til afsked.

Med baggrund i Forsvarsministeriets fokus på børnefamilierne i 2021 var veteranfamilier inviteret til en sandwich og jubilæumslagkage. Her havde børnene mulighed for at lave smykker og forskellige lege. Derudover var der et meget højtideligt indslag i langhuset, hvor Familienetværkets børnemedaljer blev uddelt i stearinlysenes skær. Der har i år været en meget større tilslutning end der plejer af veteraner og deres familier. Der blev i alt uddelt 35 børnemedaljer, som er det højeste indtil nu.

- I samarbejde med Business Slagelse og kommunens entreprenørservice blev der etableret en flagallé langs vejen op mod Trelleborg i dagens anledning, men som fremadrettet også kan anvendes ved andre lejligheder.
- Selve egetræet er plantet udenfor Trelleborg ved parkeringspladsen og kan med græsarealet foran bruges til mødested.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

- Der er nedsat en arbejdsgruppe i forbindelse med afviklingen af flagdag 2022, det er Borgmesteren der sætter retningen for arrangementets indhold i samarbejde med arbejdsgruppen.
- I forbindelse med en evt. konverteringen fra det kommunale Veterandialogforum til det kommende lokale Veteranforum bør der bygges et tæt samarbejde op, som også har psykiatrien og politi med, hvilket giver mere direkte kontakt i samarbejdet i hverdagen. Der skal fortsat arbejdes videre med udpegning af nøglepersoner (se under strategispor 4) i de forskellige Centre i Kommunen, som skal være med til at sikre viden om veteranernes forhold og derigennem medvirke til anerkendelse af den enkelte veteran.

På lang sigt

Tilstræbes en solid netværksgruppe repræsenteret af alle relevante Centre i kommunen, således at veteranerne føler sig set, hørt og forstået i deres møde med Kommunen.

”Selvom vi har løftet veteranindsatsen over de seneste år, er vi fortsat langt fra gode nok til at passe på de hårdst ramte veteraner. Det kan vi ikke være bekendt. Vi skal som samfund få øje på veteranerne og tilbyde dem den rigtige hjælp. Det er det, den nye indsats skal sikre.”

Kilde: Forsvarsminister
Trine Bramsen
November 2020

Strategispor 2

Information

Et centralt element i veteranindsatsen, er viden og information. Kendskab til de særlige forhold, der kan være forbundet med at have været udsendt, er det første skridt i arbejdet med veteraner og deres pårørende. Samtidigt er der behov for at arbejde på en fælles ramme for deling af information om og for veteraner.

Kommunens Veterankoordinator fungerer som central vidensperson, og arbejder hele tiden for at udbrede information om og til veteraner og pårørende, men også til de kommunale kollegaer. Kommunen vil samarbejde med både lokale, regionale og landsdækkende aktører på veteranområdet for at sikre en aktiv samarbejdsplatform ift. muligheder, tilbud, og relevante kontaktpersoner mv., således at informationerne samles og bliver tilgængelig for borgere, myndigheder og organisationer.

DETTE GØRES VED:

- Information om tilbud, arrangementer og aktuelle emner for veteraner og pårørende på Facebook
- Videndeling via Veterandialogforum og andre samarbejdspartnere – omkring kurser, materiale, nyheder, opmærksomhedspunkter
- Betjening af det politiske niveau
- Håndtering af presse

Status på arbejdet

- Veterankoordinatoren indsamler general viden omkring de mange forskellige tilbud både lokalt, men også regionalt og landsdækkende. Dette sker både ved deltagelse i konferencer, sparringsmøder med andre koordinators og tæt samarbejde med Forsvaret, Veterancentret og foreninger. Denne viden deles efterfølgende via afholdelse af møder med de relevante nøglepersoner, udsendelse af nyhedsmails og Facebook-opslag.
- Veterankoordinatoren har i 2021 inviteret de kommunale nøglepersoner til at deltage i Veterancentrets årlige konference som havde temaet ”veteranfamilien”.
- Introaften i Safe Zone – skydning, om muligheden for veteraner til at deltage i skytteklubben i et særligt tilrettelagt tilbud for veteraner. Dette er et samarbejde med DIF's Soldaterprojekt, Slagelse Kommune og Skytteforeningen.
- I efteråret var de kommunale nøglepersoner inviteret til internt samarbejds møde, hvor de efterfølgende deltog i et fællesmøde med Veterandialogforum.

Ny undersøgelse om trivsel blandt børn af veteraner viser, at 11-15-årige børn, der har en far, der tidligere har været udsendt, generelt klarer sig lige så godt som andre børn.

Dog rapporterer de 11-årige børn af veteraner lavere psykisk trivsel, ligesom de oplever flere konflikter med deres forældre.

Kilde: Veterancenter
December 2020

Strategispor 3

Pårørende

I 2016 udførte SFI en undersøgelse af børn af veteraner, som skal være med til at sætte fokus på hvor meget børnene er belastede af de traumatiserede veteraner. De pårørende står med frustrationerne og mange af familierne er belastet og kan derfor være i fare for familiebrud og sekundær traumatisering.

Fokus på pårørende skal sikre, at de vanskeligheder og udfordringer de oplever og kan løbe ind i som pårørende, mødes med seriøsitet og professionelt i kommunen. Der arbejdes med at styrke netværk, hvorfor der afholdes forskellige sociale arrangementer for både veteraner og pårørende, men også hver for sig. Dette foregår både kommunalt, regionalt, men også på tværs af landet.

DETTE GØRES VED:

- Veterankoordinatoren også er tilgængelig for de pårørende
- Rådgivning og vejledning
- Afholdelse af pårørende cafe
- Orientering om børnegrupper og parterapi
- Orientering om andre lokale tilbud for veteranfamilien

Status på arbejdet

• Pårørende information

I kontakten med udfordrede veteraner formidler Veterankoordinatoren altid information om tilbud til de pårørende og familien som helhed bl.a. omkring Veterancentrets gratis tilbud til familierne omkring børnegrupper, PREP-kurser for par og psykologbehandling til netop pårørende.

I 2020 har Veterancentret oprettet en særlig familieenhed, som har fokus på at støtte de familier, der har udfordringer. Samarbejdet med familieenheden og Slagelse Kommune vil i 2022 blive udviklet yderligere til gavn for de pårørende i Slagelse.

• Pårørende café

Veterankoordinatoren afholder caféaften for pårørende hver 1. onsdag i måneden, dog har der været begrænsninger i forhold til Covid-19. Derfor er nogle arrangementer været aflyst eller afholdt udendørs og på alternative lokationer. Det er stadig få pårørende der deltagere, men en lille stabil gruppe, der mødes. Det er vanskeligt at rekruttere nye pårørende, dels fordi pårørende ikke kun er pårørende til veteraner men også til døde eller nye udsendte veteraner. Det er meget forskellige problematikker de enkelte pårørende har. Samtidig kan det være svært for de

pårørende, som har en meget udsat veteran hjemme, at komme hjemmefra, da vedkommende er den der står for alt i familien og derfor ikke magter at komme. Der har æret annonceret i lokalaviserne, på Facebook og via netværk.

Veteran koordinatoren har opfordret de pårørende til at oprette en særlig Facebookgruppe, hvor de pårørende kan give hinanden støtte og styrke fællesskabet blandt dem og dele viden. Denne facebookgruppe er nu igangsat og vil forhåbentlig nå ud til flere pårørende i løbet af 2022.

- **VeteranCafé Slagelse**

Veteran café Slagelse er **en frivillig forening** med selvstændig økonomi uden registrering, hvor veteraner kan komme og gå som de har lyst. Veteran caféens aktiviteter finansieres via paragraf 18-midler samt diverse puljer og støtte. Caféen har en fast bestyrelse hvori Veteran koordinatoren er fast medlem, derudover er veteraner og pårørende, Danmarks Veteraner og Veteranstøtten repræsenteret. Der afholdes caféaften hver fjerde onsdag i måneden. Udover caféaften har Caféen i 2021 afholdt familieweekend ved Kobæk. ca. 20 personer har deltaget. I sensommeren var der arrangeret fjordsejlas med Skælskør V, hvor Borgmesteren fik en god snak med veteraner og pårørende inden han ønskede god tur fra kajen. Den årlige julefrokost blev i stedet for Ungehuset afholdt i Slotsbjergby Festhus, hvor der deltog 35 veteraner med familie til god mad og raflegaver og julestemning. En udfordring for VeteranCafé Slagelse, som har til huse i Ungehuset har været nedlukningen, men også vandskade og den nu ændrede indretning og struktur i huset.

- **VeteranHaven**

VeteranHaven er **en frivillig forening** og sideløbende med foreningen drives også den socialøkonomiske virksomhed VeteranHaven.

I Forening VeteranHaven er alle velkomne som medlem. Selvom foreningen er startet af veteraner, så er foreningen for alle. Skolelæreren, der er gået ned med stress, den unge mand med en dårlig opvækst eller håndværkeren, der har kæmpet mod kræften, er også en slags veteraner, der har brug for lindring. Forening VeteranHaven bruger naturen, arbejdsprojekter og fleksible arbejdsrammer til at opbygge mennesker.

Deltagerne kan fx være militærveteraner, sygdomsramte eller folk, der har brug for at øve at være på en arbejdsplads. Haven opbygges og drives af de medvirkende. Haven er åben på hverdage fra kl. 9-14, besøget skal anmeldes. Se hjemmesiden her.

<https://www.veteranhaven.dk/besog-og-kontakt/abningtider>

Den socialøkonomiske virksomhed VeteranHaven giver mulighed for at finansiere en hensyntagende arbejdsplads. Samtidig fungerer den som sluse til mere ordinære arbejdsgivere. Denne del af VeteranHaven er på den måde et beskæftigelsesrettet tilbud i samarbejde med bl.a. Jobcenter Slagelse, som står for visiteringen til tilbuddet.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

Hvis og når vi får flere pårørende til caféen, vil det give mening at afholde temaaftner. Efter ønske fra pårørende arbejdes der på et weekendarrangement kun for pårørende med relevant indhold.

Der er igangsat samarbejde med VeteranCafeSlagelse om en vandretur for veteraner og deres partnere, hvor fokus er på walk and talk om hverdagens udfordringer. Der arbejdes også på at få en psykolog med fra Veteracentret.

Familienetværket har tilbudt økonomisk støtte til pårørendegruppen, hvor der på kort sigt vil blive indgået nærmere aftaler.

På lang sigt

Der vil være et øget fokus på arbejdet med pårørende ift. viden om faren for at udvikle sekundær traumatisering. I forhold til Veterancafeen arbejdes på at optimere samarbejdet med andre caféer på tværs af kommunegrænserne.

Veteranindsatsen skal løftes i et fællesskab af stat, regioner og kommuner. Den frivillige indsats er vigtig for den samlede indsats. Organisationer, fonde og borgere løser meget centrale opgaver og er værdifulde aktører og samarbejdspartnere på veteranområdet

Kilde: Danmarks veteranpolitik 2016

Strategispor 4

Koordinering

Veterankoordinatoren fokuserer sin indsats på de særligt udfordrede veteraner. I afklaring af de enkelte veteraners behov indgår også spørgsmål om påvirkning af pårørende og deres børn samt fokus på anvendelse af rusmidler. På den måde agerer veterankoordinatoren bindeled mellem veteran og sagsbehandler og fungerer som tovholder, budbringer, bisidder m.m. i samarbejdet mellem bl.a. kommunens centre, psykiatrien og Forsvarets Veterancenter.

Veterankoordinatorens funktion giver veteraner, pårørende og interessenter mulighed for at møde en vidensperson i kommunen. Men samarbejdet om veteraner handler om mere end videndeling. Der er mange aktører på området i og uden for kommunen. Koordinering er centralt for at få arbejdet med at hjælpe særligt de udsatte veteraner og deres pårørende til at lykkes. Dette gælder, hvad enten der er tale om kommunale tiltag i et eller flere centre, eller i forhold til aktører uden for kommunalt regi.

DETTE GØRES VED:

- Udpegning af nøglepersoner i de forskellige centre ift. sagsbehandling
- Dyrke netværk og videndeling både internt og eksternt
- Bringe de "rigtige" parter sammen
- Stifinderfunktion for veteraner og pårørende
- Relationsarbejde i forhold til at skabe tillid
- Være opdateret på veteranområdet til gavn for både veteraner og kollegaer

Status på arbejdet

- **Sagsbehandling**

Netop når der er udpeget en fast nøgleperson, som også har interessen i området, så foregår samarbejdet med veterankoordinatoren rigtig godt og tilbud kan blive bragt i spil. Samtidig er der en forståelse for de udsatte veteraners udfordringer fx at møder afholdes i andre rammer eller at veterankoordinatoren kan hjælpe med at få skabt kontakten til fx Militærpsyk, søge legater eller andet. Der hvor sagsbehandlingen er udfordret er, når veteraner har skiftende sagsbehandlere og efter deres mening ikke hører noget i deres sag. Det er ofte den slags henvendelser som lander hos veterankoordinatoren. Det samme gælder frustrationer, når de udfordrede veteraner selv skal søge ydelser og hjælp digitalt. Derfor har veterankoordinatoren ofte en stifinderfunktion for de veteraner og pårørende, der ikke kan finde rundt i det kommunale system.

- **Udpegning af nøglepersoner**

Det er fortsat en udfordring at få udpeget nøglepersoner i nogle centre. Et af de steder hvor det fungerer optimalt er Rusmiddelcentret det samme gælder enkelte teams i Jobcentret. Her har ledelsen taget ejerskab til opgaven og struktureret opgaven, således at informationerne fra Veterankoordinatoren når ud til de medarbejdere, der møder veteranerne og omvendt. Dette tætte samarbejde gør, at de mange tilbud kan sættes i spil i en samlet handleplan for den enkelte veteran. Denne måde at arbejde med nøglepersoner på, gør at borgerne føler at de møder medarbejdere der kender til veteraners mulige udfordringer. Derfor er det nødvendigt med ledelsesfokus, så vi får brugt de relevante gratis tilbud, der findes – dette til gavn for den enkelte veteran og familier, men også til gavn for kommunekassen. På trods af stort fokus på veteranfamilien og opfordring til deltagelse i Veteracentrets kurser og interne samarbejds møder i 2021 har det været svært at få etableret samarbejde hos nogle centre.

- **Netværkssamarbejde**

Det giver mening at nøglepersonerne kender til vilkår og tilbud til veteranerne og derfor er det vigtigt at de deltager i Veterankoordinatorens infomøder og undervisningsdage samt fællesarrangementer med samarbejdspartnere. Disse møder har været udfordret i 2021 grundet Covid-19. Nøglepersonerne har været inviteret til Veteracentrets konference i foråret og i dialogmøde med Veterandialogforum sidst på året. Netop på dette møde blev det drøftet, hvordan flere veteraner kan "spottes", når de henvender sig til kommunen, for at kunne tilbyde de rette veterantilbud. Veteraner registreres ikke med en særlig status i de kommunale systemer, men medarbejderne kan spørge ind til CV, hvor det ses at man har været ansat i Forsvaret og her have en naturlig nysgerrighed på, om en person har været udsendt.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

Der fortsættes med udpegning af nøglepersoner, der kan indgå i samarbejdet med veterankoordinatoren, for at sikre den nødvendige videndeling og på sigt smidiggøre sagsbehandlingen. Nøglepersonerne skal have styrket deres viden omkring veteranernes kultur, identitet og udfordringer, for på den måde at være behjælpelige i videndelingen i de enkelte centre. Opstart af netværkssamarbejde med de udnævnte nøglepersoner, således at vejen til information omkring tilbud og muligheder for veteranerne er opdaterede og tilgængelige for nøglepersonerne.

På lang sigt

Der tilstræbes et klart og mere synligt netværk af nøglepersoner og ansvarlige på tværs af de kommunale centre samt eksterne instanser.

Efter udsendelsen skal veteranen støttes i omstillingen fra livet i missionen til hverdagen hjemme. Adgang til støtte på baggrund af hændelser under udsendelse har ingen udløbsdato.

Kilde: Danmarks veteranpolitik 2016

Strategispor 5

Udvikling af indsatser og samarbejder

Langt størstedelen af de hjemvendte veteraner indtræder problemfrit på arbejdsmarkedet, enten i deres tidligere job eller på nye arbejdspladser. Målet er for arbejdsdygtige veteraner, som for alle andre ledige, at komme hurtigt i job eller videreuddannelse. Kommunens værktøjer samt de lovgivningsmæssige rammer er i udgangspunktet de samme.

Opgaven sætter holdet, derfor har veterankoordinatoren en central rolle i udviklingen af samarbejdet med de mange interessenter indenfor forsvaret, lokalsamfundet, virksomheder, behandlingstilbud under staten, regionen og kommunen m.fl.

Det betyder, at der er etableret et dialogforum med repræsentanter fra de mange interessenter både lokalt, regionalt og fra landsdækkende foreninger, som ønsker at bidrage til synliggørelsen og udviklingen af indsatser for veteraner og pårørende i Slagelse Kommune. Veterandialogforum vil være med til at pege på udfordringer og potentialer for udviklingen af den brede veteranindsats. Der vil i den forbindelse blive nedsat ad hoc arbejdsgrupper for at løfte de forskellige tiltag.

DETTE GØRES VED:

- At Veterandialogforum mødes to gange årligt
- At der indsamles input omkring fokusområder
- At der peges på mulige politiske fokusområder
- At der nedsættes ad hoc arbejdsgrupper
- At der afholdes temadage for nøglepersoner i kommunen (se strategispor 4)

Status på arbejdet

- Med baggrund i Forsvarsforliget fra 2018-2023 har Veterancenteret oprettet en familieenhed, med fokus på at styrke de familier der er ramt, når veteranen har gener efter udsendelse. Herunder er der etableret et særligt landsdækkende Børn- og familieforum, hvor Slagelse Kommunes Veterankoordinator er udpeget til at deltage, som en ud af 3 repræsentanter for landets Veterankoordinatorer. Formålet med Børne- og Familieforum er at skabe en tænketank for udvikling af familieindsatsen gennem et netværk for videndeling på nationalt plan, hvor erfaringer og inspiration fra praksis kan tilgå Veterancenteret, og hvor vi gensidigt kan udveksle viden og ideer til gavn for børn, unge, familier og pårørende til udsendte soldater og veteraner.

- **Veterandialogforum Slagelse**

Der er i perioden kun afholdt et fælles møde i Veterandialogforum grundet Covid-19. Det har gennem de seneste år vist sig, at det er en udfordring at samle alle aktører, da især de landsdækkende organisationer har mange kommuner og arrangementer de skal betjene. Derfor er sammensætningen af deltagere i dialogforum blevet justeret i 2021. På den måde er samarbejdet blevet mere konkret i forhold til hverdagsproblematikker og udvikling af samarbejdet mellem de nærliggende kommuner og regionstilbudene.

Forsvarsministeriet har besluttet at der skal etableres lokale Veteranforum, med Regimentschef eller lignende som tovholder. Derfor deltog både chefen for Flåden og regimentschefen fra GHR på sidste møde i Veterandialogforum i Slagelse. Dette for at drøfte, mulige samarbejdsformer, herunder forslaget om, at konvertere Veterandialogforum til et lokalt men ikke kommunalt Veteranforum under GHR. Ministeriets intentioner er at styrke samarbejdet lokalt, da ikke alle kommuner har et Veterandialogforum som i Slagelse.

Input fra Veteranforum

- *Roller & Indsatser* - Det handler om at arbejde sammen og bruge hinanden og de kompetencer der er. Det er meget vigtigt at få udpeget de forskellige nøglepersoner i de forskellige center, så man kan samarbejde på tværs. For at det gode samarbejde kan fungerer er det nødvendigt at nøglepersonerne selv ønsker at tage opgaven, for at sikre det fornødne engagement. Der ligger planer i forhold til Børn og Unge til næste år. Ungeenheden har et månedligt møde hvor veterankoordinatoren meget gerne vil deltage, for at formidle viden om veteranindsatsen.
- *Opsøgende indsats som forslag* – Der var på mødet i november et forslag om en mere opsøgende indsats overfor de enkelte veteraner, hvor man skulle opsøge alle veteraner bosiddende i Slagelse Kommune, for at se om de har det godt. Dette blev drøftet og fundet umuligt, da Kommunen ikke har et register over alle veteraner, der kan bruges til dette formål. Forsvaret udleverer lister til kommunerne, som kun må anvendes til invitation til Flagdagen og ikke andet. Der blev foreslået, at man i stedet indgår et mere formaliseret samarbejde med NGO'erne (kirkens korshær osv.).
- *Information om lokale tilbud* - Når man møder en veteran er det vigtig at tænke de andre nøglepersoner og tilbud ind i sagen. Danmarks Veteraner har taget opgaven på sig ift. at stille en samlet landsdækkende platform til rådighed med information om aktiviteter for veteraner og pårørende (Se strategispør 2).

- *Lokaler til VeteranCafé og Pårørende Café* – Der blev peget på at lokalerne i Ungehuset ikke længere er optimale til dette formål. Ungehuset har det seneste år været under forandring og lokalerne anvendes nu hovedsagelig af medarbejderne, som kantine og mødelokale. Formålet med Caféerne er netop at have et samlingssted, for at modvirke selvisolation og skabe netværk, derfor betyder rammerne meget. Derfor er det ønskeligt at have et sted, hvor det er muligt at sætte præg på lokalerne og meget gerne et sted, hvor det er muligt at lave mad. Samtidig at det er muligt at mødes oftere end i dag.
- *Input til Forsvaret ift. kommende regionalt Veteranforum* – Regimentschefen var glad for at møde så mange aktører og takkede for inspiration til det forestående samarbejde.
- *Flagdag* – Der stor tilfredshed fra alle ift. Flagdagen 2021 på Trelleborg. Der var enighed om at det at have fokus på familierne i stedet for parader er rigtig godt. Derfor var der også drøftelser om at afholde Flagdagen 2022 som et eftermiddags/aftenarrangement og gerne på Trelleborg. Generelt var der stor tilfredshed med egetræet og den opstillede mindeplade, som bør tænkes ind i Flagdagsarrangementet fremadrettet. Der er nedsat en arbejdsgruppe ift. planlægningen af Flagdagen 2022.
- **Blue Berets MC Danmark**
Der er 2021 åbnet en sjællandsk afdeling af motorcykelklubben i Slagelse, hvor de har fået en tidligere officerbolig ved kasserneområdet som klubhus. Der er i alt 1600 medlemmer i Danmark. Klubben deltog ved flagdagen på Trelleborg, hvor de kom på deres motorcykler og var med til arrangementet.
- **DIF's Soldaterprojekt og Slagelse Kommune Safe Zone – Skydning**
Der er i 2021 indgået samarbejde mellem DIF's Soldaterprojekt, Slagelse Skytteforening og Slagelse Kommune om at tilbyde veteraner at gå til skydning i et særligt tilbud i Slagelse Skytteforening, med henblik på at komme ud hjemmefra og deltage i noget socialt og på den måde samtidig skabe netværk til selve skytteforeningen. Dette har vist sig at være en stor succes, hvor ca. 10-15 veteraner deltager en gang ugentligt. Skydning er en af de "gamle dyder" som veteranerne alle kender til, og det kræver stor koncentration, hvilket gør at de kører hjem med ro og gode oplevelser efter hver gang. Skydningen styres af frivillige tovholdere fra skytteforeningen, som selv er veteraner. Der er skabt et godt fællesskab blandt deltagerne, der alle er ret mødestabile. Derfor er der indgået aftale om at fortsætte projektet i 2022.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

Der tages initiativ til uformelle kaffemøder med lokale medarbejdere fra Veteracentret og Veterankoordinatorer fra Vestsjælland for at styrke samarbejdet på tværs og i forhold til indholdet i samarbejdsaftalen mellem Slagelse Kommune og Forsvarets Veterancenter.

På lang sigt

Det ville være ønskeligt at finde mere egnede lokaler til VeteranCaféen og Pårørende Café, for at understøtte mulighederne for at veteranerne og de pårørende har deres eget mødested, for at understøtte de sociale relationer og netværk og modvirke ensomhed.

Derudover skal der findes en mere langsigtet løsning omkring akutte og blivende egnede lokale boliger, hvor veteraner kan rummes. Her bør der arbejdes på at styrke samarbejdet og dialog med boligselskaberne. Ligeledes er det også vigtigt at sikre et godt netværk og dialog med de private udlejere for at komme veteranerne i møde.

mayland 2022											
JANUAR	FEBRUAR	MARTS	APRIL	MAY	JUNI	JULI	AUGUST	SEPTEMBER	OCTOBER	NOVEMBER	DECEMBER
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	31	1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31

Det nye år 2022

Potentialerne fra nærværende årsrapport 2021 vil nu blive indsat i årshjulet for 2022 og således arbejdes der med de enkelte temaer hen over året. Samtidig ser jeg frem til de mange løbende samarbejder og nye initiativer på veteranområdet.

Godt Nytår!

Veterankoordinatoren januar 2022